

Povijesni razvoj zdravstvenog turizma i usluga u Krapinskim Toplicama

Nada Jačmenica, Krunoslav Fučkar

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice

Saznanja o Krapinskim Toplicama sežu u daleku povijest. Nalazi kamenih sjekira iz neolitskog razdoblja te kljove mamuta stare oko deset milijuna godina utirale su put rimskim legijama koje su nalazile odmorišta i zdravlje u ovdašnjim vrelima. U povijesno doba ta su vrela nosila naziv *Aquae Vivae*. Ime Krapinske Toplice prvi put se spominje 1334. godine u Statutima Zagrebačkog Kaptola, najstarijem pisanom izvoru povijesti župe Zagrebačke biskupije. Tada se nazivaju jednostavno *Toplicza* što označava izvor tople vode. Početkom 15. stoljeća dobivaju ime *Aquae calidae* što označava toplu vodu ili kupelji. U 16. stoljeću postoji naziv *Toplicza Krapinensis* ili *Thermae Krapinensis*. U Kanonskim vizitacijama tijekom 17. stoljeća to su *Thermis* ili *Termis Krapinensis*, odnosno *Termis Krapinensibus*. Nakon latinskog nazivlja, u vrijeme germanizacije, ime se mijenja u Krapina – Töplitz.

Prema svjedočenju prvog kupališnog liječnika Leopolda Tanzera, selo Toplice do 1559. godine bilo je u vlasništvu obitelji Skopčić. Od 1560. vlasnici su mu braća Gregoroci, a 1609. prelazi u ruke obitelji Keglević. Franjo Keglević bio je prvi vlasnik Toplica koji je ulagao u njihov razvoj, izgradio kupalište i pokrenuo iskorištavanje njihovih toplih vrela. Kupalište ili *Balneum* prvi se put spominje 1729. godine. Iz Keglevićeve zadužbine izgrađen je ksenohodij (*ksenos*= strani; *dehomai*= primati). Godine 1735. spominje se termin *hospitale pauperium* ili hospital (*hospitium*= gostinjac).

Početkom 18. stoljeća Krapinske Toplice najpoznatije su kupalište u nas i vrlo poznato u Beču. U to vrijeme kupelji su bile sazdane vrlo primitivno o čemu saznajemo iz knjige Leopolda Payera «*Od kreposti Toplic Varaždinskih i Krapinskih*» koja je izdana 1709. godine, a najstarija je balneološka knjiga u nas.

Prvu kemijsku analizu vode naših kiselica i toplica učinio je bečki kemičar barun Heinrich Johann Cranz, a rezultate je objavio u Beču 1773. godine. Razvoju Toplica znatan je doprinos dao liječnik Ivan Lalangue koji je prvi shvatio medicinsku važnost ljekovitih kupelji u liječenju brojnih bolesti. Također je uvidio da je to jeftin i prikladan način liječenja siromašnih narodnih slojeva.

Nakon uspješnog liječenja vlastitih reumatskih tegoba, trgovac konjima Jakob Badl 1859. godine odluči kupiti kupalište. Odmah je započeo s gradnjom velike zgrade Lječilišnog doma, (*Kurhaus*), a dvije godine kasnije i Marijine, Jakobove i Pučke kupelji. Na pročelje Jakobove kupelji postavio je hrvatski grb s natpisom «*Na čast domovini i korist čovječanstvu*». Bili su to ovdašnji počeci balneološkog turizma.

Slika 1. Jakob Badel

Krapinske Toplice imaju svog liječnika od 1856. godine. Bio je to dr. Leopold Tanzer koji je napisao prvu knjižicu o Toplicama tiskanu u Beču 1861. godine: »*Die Mineralquellen Krapina – Töplitz nachst Rohitsch in Croatien*«.

Slika 2. Lječilište u 19. stoljeću

Tijekom godina ovaj se centar širio uz istovremeni stručni razvoj zapošljavajući sve veći broj liječnika i drugog medicinskog osoblja.

Godine 1952. osnovano je Kupališno lječilište koje desetak godina kasnije prerasta u Bolnicu za reumatske bolesti i rehabilitaciju. Krajem prošlog stoljeća izgrađene su dvije nove bolničke zgrade. Od godine 1994. ova ustanova djeluje pod nazivom Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice i osnovni je nositelj medicinske i zdravstveno turističke djelatnosti u Krapinskim Toplicama. Danas je to nastavna baza Medicinskog fakulteta u Osijeku te Više zdravstvene škole u Vukovaru.

Godine 1997. u Krapinskim Toplicama započela je s radom prva hrvatska privatna bolnica pod nazivom Specijalna bolnica za kardiokirurgiju i kardiologiju "Magdalena".

Od 2008. godine ovdje je u funkciji najveća privatna ortopedska bolnica u Hrvatskoj koja nosi naziv Specijalna bolnica za ortopediju i traumatologiju "Akromion".

Uz navedene ustanove u Krapinskim Toplicama od 2006. godine djeluje i Interna poliklinika za hemodijalizu "Vita" koja je prva takva ustanova u Krapinsko-zagorskoj županiji, a više godina unazad medicinsku ponudu mjesta proširuje i internističko - fizijatrijska Poliklinika "Maček – Belencan".

Zahvaljujući navedenim medicinskim sadržajima, Krapinske Toplice danas su najznačajniji zdravstveno-lječilišni centar u Hrvatskoj.

Krunoslav Fučkar, dr. med.

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice

Gajeva 2, 49217 Krapinske Toplice

Tel. 098 9378 507

Fax. 049 232 140

E-mail: krunoslav.fuckar@kr.t-com.hr